

ЗАКОН

О ЕЛЕКТРОНСКИМ ОТПРЕМНИЦАМА

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређују се слање, пријем, обрада, одбијање, прихватање и представљање електронских отпремница у вези са кретањем и инспекцијским надзором кретања добара субјеката јавног сектора и субјеката приватног сектора, као и друга питања која су од значаја за електронске отпремнице.

Одредбе овог закона не односе се на физичка лица која нису обвезници пореза на приход од самосталне делатности у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана.

Значење појединих појмова

Члан 2.

Поједини појмови употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) систем је информатичко-технолошко решење за електронске отпремнице којим управља Централни информациони посредник и преко кога се врши слање, пријем, евидентирање, обрада и чување електронских отпремница и електронских пријемница;

2) кретање добара је:

(1) свака отпрема добара са једног места на друго, у случају промета чије је место у Републици Србији у смислу прописа којима се уређује порез на додату вредност;

(2) отпрема добара са једног места на друго у случају који не представља промет у смислу прописа о порезу на додату вредност, уколико се превоз добара у целисти или делимично обавља на територији Републике Србије;

3) субјект јавног сектора има значење како је прописано законом којим се уређује електронско фактурисање;

4) субјект приватног сектора је обвезник пореза на додату вредност, осим субјекта јавног сектора и превозника, као и лице које није обвезник пореза на додату вредност које учествује у отпреми, кретању или пријему добара који су акцизни производи;

5) добровољни корисник система има значење како је прописано законом којим се уређује електронско фактурисање;

6) оператер превоза је лице које по налогу другог корисника система, у своје име и за рачун налогодавца евидентира кретање добара слањем и примањем електронских отпремница и електронских пријемница;

7) превозник је лице којем је сходно националном законодавству државе у којој се налази његово седиште, односно пребивалиште одобрено обављање превоза терета, као и лице које обавља превоз терета за сопствене потребе;

8) превозно средство је средство превоза које користи превозник у оквиру кретања добара, у смислу одредаба овог закона;

9) електронска отпремница је исправа која прати добра која се шаље ради евидентирања кретања добара и која је послата и примљена преко система у структурираном формату који омогућава потпуно аутоматизовану електронску обраду података;

10) електронска пријемница је документ о квалитативном и квантитативном прихватању добара која се сачињава и шаље на основу примљене електронске отпремнице;

11) централни информациони посредник је надлежна јединица, у оквиру министарства надлежног за послове финансија, која управља системом и одговорна је за његово функционисање;

12) Завод је Народна банка Србије – Завод за израду новчаница и кованог новца Топчидер;

13) пошиљалац електронске отпремнице је субјект јавног сектора, субјект приватног сектора, добровољни корисник система и оператер превоза, који шаље електронску отпремницу преко система;

14) прималац електронске отпремнице је субјект јавног сектора, субјект приватног сектора, добровољни корисник система и оператер превоза, који прихвата или одбија електронску отпремницу преко система;

15) потврда физичког пријема добара је радња којом прималац електронске отпремнице евидентира у систему да је испорука извршена у месту и на адреси преузимања (истовара);

16) представљање је радња којом корисник система и превозник из става 1. тачка 7) овог члана који није корисник система, у поступку надзора даје на увид, односно показује електронску отпремницу, одштампани спољни приказ електронске отпремнице или електронску отпремницу у папирном облику.

На добровољног корисника система и на оператера превоза сходно се примењују одредбе овог закона које се примењују на субјекте приватног сектора.

II. ЕЛЕКТРОНСКА ОТПРЕМНИЦА

Обавеза слања електронске отпремнице

Члан 3.

Обавезу слања електронске отпремнице има субјект приватног сектора и субјект јавног сектора по основу сваког кретања добара над којима има право располагања, као и оператер превоза по основу кретања добара налогодавца.

Изузетно од става 1. овог члана, обавеза слања електронске отпремнице не постоји за:

1) кретање добара која се испоручују преко преносне, транспортне и дистрибутивне мреже, укључујући нарочито воду, електричну енергију, природни гас, енергију за грејање, односно хлађење и слично;

2) кретање добара по основу промета на мало у складу са законом којим се уређује фискализација;

3) кретање добара у оквиру испуњавања уговорне обавезе усмерене према корисницима средстава из међународних оквирних споразума;

4) кретање добара у оквиру набавке, модернизације и ремонта војних и/или безбедносно осетљивих добара, као и са њима повезаних кретања добара;

5) кретање добара која подразумевају испоруку у оквиру једног субјекта јавног сектора;

6) кретање добара код којих прималац добара или испоручилац добара није субјект јавног сектора, субјект приватног сектора нити лице на које се сходно примењују одредбе овог закона које се примењују на субјекте приватног сектора.

Систем

Члан 4.

Систем обавезно користе субјект јавног сектора и субјект приватног сектора, као и лица на која се сходно примењују одредбе овог закона које се односе на субјекте приватног сектора.

Субјект јавног сектора, субјект приватног сектора и оператер превоза приступају и користе систем за слање, пријем, прихватање, одбијање и чување електронских отпремница, потврду физичког пријема добара и преузимање електронских отпремница у циљу представљања у поступку надзора, у складу са прописима којима се уређује надзор.

Изузетно од става 1. овог члана, и добровољни корисник система може приступити и користити систем за слање, пријем, прихватање, одбијање и чување електронских отпремница, као и за преузимање електронских отпремница у циљу представљања у поступку надзора, у складу са прописима којима се уређује надзор.

Добровољни корисник система може да се пријави за коришћење система електронских отпремница приступањем систему на начин прописан овим законом.

У случају из става 4. овог члана, добровољни корисник система је у обавези да користи систем у текућој и наредној календарској години.

Превозник приступа и користи систем за преузимање електронских отпремница у циљу представљања у поступку надзора, у складу са прописима којима се уређује надзор.

Изузетно од става 6. овог члана превозник нема обавезу приступања и коришћења система у случају када електронску отпремницу, чији је спољни приказ одштампао пошilhaлац електронске отпремнице на начин који обезбеђује веродостојност порекла и интегритет садржине одштампане отпремнице, потпише и преда пошilhaоцу електронске отпремнице непосредно пре отпочињања превоза.

У случају из става 7. овог члана, један потписани примерак одштампаног спољног приказа електронске отпремнице превозник је дужан да држи у поседу током кретања добара.

Изузетно од става 6. овог члана превозник нема обавезу преузимања електронске отпремнице уколико је поштански оператер, односно давалац поштанских услуга, за превоз поштанских пошilhaки, у складу са законом којим се уређују поштанске услуге.

Коришћење података који су доступни у систему дозвољено је у складу са законом.

Листа корисника система је јавна листа која садржи пореске идентификационе бројеве субјеката јавног сектора, субјеката приватног сектора и добровољних корисника система, као и јединствене бројеве корисника буџетских средстава субјеката који су уписани у Евиденцију корисника јавних

средстава и која се води код Централног информационог посредника употребом информационо-комуникационих технологија.

Министарство финансија у циљу омогућавања рада система, преузима податке који се воде код надлежних органа у вези са корисницима система.

Актом министра надлежног за послове финансија ближе се уређују начин пријаве на систем, приступање и коришћење система и коришћење података у смислу овог члана, као и садржина листе корисника система, услови за брисање са листе корисника, као и начин и поступак брисања са листе корисника система.

Електронска отпремница у папирном облику

Члан 5.

Електронска отпремница у папирном облику је отпремница одштампана на папиру и обележена сигурносном холограмском налепницом.

У случају привременог прекида везе са системом услед кvara или недостатака на систему, или прекида интернет везе, корисницима се преко посебних функционалности омогућава коришћење система у циљу евидентирања информација о електронској отпремници у папирном облику.

У случају из става 2. овог члана, пошиљалац електронске отпремнице дужан је да одштампа два примерка електронске отпремнице у папирном облику обележене сигурносним холограмским налепницама са истом нумерацијом, при чему један примерак задржава за себе, а други примерак предаје превознику или оператеру превоза у циљу представљања и даље предаје ради потврде физичког пријема из члана 2. став 1. тачка 14) овог закона.

Сигурносне холограмске налепнице из става 1. овог члана штампа Завод на начин који обезбеђује посебну заштиту каква се користи за штампање вредносница, а прибавља их пошиљалац електронске отпремнице.

Пошиљалац електронске отпремнице из става 1. овог члана дужан је да најкасније првог наредног радног дана по поновном успостављању везе са системом изврши евидентирање свих недостајућих података у систему.

Уговором између Министарства финансија и Завода регулише се начин заштите од фалсификовања и други технички детаљи сигурносне холограмске налепнице, као и друга питања од значаја за слање, преузимање и достављање електронске отпремнице у папирном облику.

Актом министра надлежног за послове финансија ближе се уређују услови, начин и поступак коришћења посебних функционалности система електронских отпремница из овог члана, минимални садржај електронске отпремнице у папирном облику и поступање са електронском отпремницом у папирном облику.

Основни елементи електронске отпремнице

Члан 6.

Електронска отпремница уобичајено садржи:

1) назив, адресу, порески идентификациони број и матични број пошиљаоца електронске отпремнице;

2) назив, адресу и порески идентификациони број и матични број примаоца електронске отпремнице;

3) назив, адресу и порески идентификациони број и матични број превозника укључених у кретање добара;

4) број и датум слања електронске отпремнице;

5) основ кретања добара;

6) време и датум планираног почетка кретања добара;

7) време и датум почетка кретања добара;

8) време и датум планираног завршетка кретања добара;

9) место и адресу отпреме (утовара) добара;

10) место и адресу преузимања (истовара) добара;

11) податке о врсти и количини испоручених добара, укључујући и словне ознаке акцизних производа уколико се ради о акцизним производима;

12) јединствени идентификациони број електронске отпремнице налогодаваца, ако електронску отпремницу шаље оператер превоза;

13) податке о превозним средствима за превоз добара, односно идентификационе податке лица које преноси добра у случају личне доставе;

14) дводимензионални бар-код (енг. QR – Quick Response) за верификацију који садржи хиперлинк ка систему.

Електронска отпремница може садржати и друге податке од значаја за пошиљаоца, примаоца или друге заинтересоване стране, у складу са законом.

Спољни приказ електронске отпремнице у случају штампања за потребе превоза или чувања електронске отпремнице омогућава се посебном функционалношћу у систему на начин који обезбеђује видљивост свих елемената електронске отпремнице.

У случају да је време почетка кретања добара, у смислу става 1. тачка 7) овог члана, одређено у временском интервалу, сматраће се да је отпрема започела почетком тог интервала.

Овај закон не утиче на примену одредаба закона којим се уређују обрачунавање и плаћање пореза на додату вредност и подзаконских аката усвојених на основу тог закона и одредаба закона којим се уређује рачуноводство у делу одредаба којим се уређује рачуноводствена исправа.

Актом министра надлежног за послове финансија ближе се уређују форма и начин уноса података у систем, минимални садржај електронске отпремнице неопходан за њено процесуирање кроз систем, случајеви у којима поједини елементи електронске отпремнице могу бити изостављени, словне ознаке акцизних производа, случајеви у којима је предвиђена обавеза исказивања додатних елемената на основу других прописа којима се уређује слање одређених врста отпремница, као и форма и начин доставе пратеће документације кроз систем.

III. ПОСТУПАЊЕ СА ЕЛЕКТРОНСКИМ ОТПРЕМНИЦАМА

Слање, пријем и представљање електронске отпремнице

Члан 7.

Пошиљалац електронске отпремнице дужан је да пошаље електронску отпремницу у складу са законом најкасније пре почетка кретања добара.

Превозник из члана 2. став 1. тачка 7) овог закона преко система преузима електронску отпремницу у циљу представљања у поступку надзора у складу са прописима којима се уређује надзор.

Изузетно од става 2. овог члана, када превозник није корисник система у смислу члана 4. став 7. овог закона, пошиљалац електронске отпремнице дужан је да потписани одштампани спољни приказ електронске отпремнице приложи преко система уз електронску отпремницу најкасније пред почетак кретања добара.

Прималац електронске отпремнице дужан је да изврши потврду физичког пријема добара на дан преузимања добара или најкасније три радна дана након отпочињања пријема добара, осим у случају из члана 5. став 2. овог закона.

Електронска отпремница на основу које није извршена потврда физичког пријема добара у смислу става 4. овог члана престаје да важи истеком 30 дана од дана отпочињања кретања добара.

Електронска отпремница сматра се примљеном у тренутку слања примаоцу преко система.

Пошиљалац електронске отпремнице може преко система сторнирати електронску отпремницу до потврде физичког пријема добара у складу са ставом 4. овог члана, уз навођење разлога за сторнирање.

Актом министра надлежног за послове финансија уређују се начин и поступак слања, сторнирања, пријема и представљања електронских отпремница у оквиру поступака инспекцијског надзора.

Прихватање и одбијање електронске отпремнице

Члан 8.

Прималац електронске отпремнице проверава примљену електронску отпремницу приступом систему и прихвата је или одбија, у целости или делимично, у року од осам дана од дана од дана када је извршена потврда физичког пријема у смислу члана 7. став 4. овог закона, слањем електронске пријемнице.

Ако прималац електронске отпремнице који је субјект јавног сектора не пошаље електронску пријемницу у року из става 1. овог члана, електронска отпремница сматра се прихваћеном у целости.

Ако прималац електронске отпремнице који је субјект приватног сектора не пошаље електронску пријемницу у року из става 1. овог члана, електронска отпремница сматра се одбијеном у целости.

Прималац електронске отпремнице делимично прихвата, односно делимично одбија примљену електронску отпремницу слањем електронске пријемнице преко система са назначеним одступањима или другим утврђеним недостацима, о чему се пошиљалац електронске отпремнице накнадно може сагласити у року од 30 дана од дана приспећа такве електронске пријемнице, а у супротном ће се сматрати да је у целости одбио електронску пријемницу.

Актом министра надлежног за послове финансија уређују се начин и поступак прихватања и одбијања електронских отпремница, слања електронске пријемнице, усаглашавања преко система и начин поступања са одбијеним електронским отпремницама у систему.

Централни информациони посредник

Члан 9.

Централни информациони посредник управља системом и одговоран је за његово функционисање, даје обавештења или информације из система и омогућава увид, приступ или коришћење система корисницима у складу са њиховим правима, дужностима, обавезама или овлашћењима у смислу овог закона.

Актом министра надлежног за послове финансија ближе се уређује начин поступања Централног информационог посредника у обављању послова из става 1. овог члана.

Заштита података

Члан 10.

Централни информациони посредник и субјекти овлашћени да приступају систему дужни су да обрађују податке о личности само у сврху одређену овим законом и штите их у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Централни информациони посредник дужан је да предузима мере заштите од безбедносних ризика у складу са законом којим се уређује информациона безбедност.

Чување електронских отпремница

Члан 11.

Електронска отпремница послата или примљена од стране субјекта јавног сектора чува се трајно у систему.

Електронска отпремница послата од стране субјекта приватног сектора чува се у систему десет година од истека године у којој је послата електронска отпремница.

Пошиљалац електронске отпремнице чува потписани одштампани спољни приказ електронске отпремнице из члана 7. став 3. овог закона, у року од десет година од истека године у којој је послата електронска отпремница.

Електронску отпремницу у папирном облику из члана 5. став 1. овог закона пошиљалац чува у року од десет година од истека године у којој је послата таква отпремница.

Веродостојност порекла и интегритет садржине електронске отпремнице обезбеђује се од њеног слања до истека рока до којег постоји обавеза њеног чувања.

Веродостојност порекла и интегритет садржине електронске отпремнице обезбеђују се слањем у формату прописаним овим законом, као и чувањем у формату погодном за електронско чување документа.

Субјект приватног сектора који је послао, односно примио електронску отпремницу може одштампати електронску отпремницу у једном или више примерака до истека рока за обавезно чување електронских отпремница из става 2. овог члана, на начин који обезбеђује веродостојност порекла и интегритет садржине одштампане отпремнице.

Превозник који је корисник система у смислу члана 4. став 6. овог закона може одштампати електронску отпремницу у једном или више примерака до истека рока за обавезно чување електронских отпремница из става 3. овог

члана, на начин који обезбеђује веродостојност порекла и интегритет садржине одштампане отпремнице.

Отпремница из ст. 7. и 8. овог члана сматра се аутентичном и после истека рока за обавезно чување електронских отпремница из ст. 1. и 2. овог члана.

Одредбе ст. 1, 2, 5, 6, 7. и 9. овог члана сходно се примењују и на електронску пријемницу.

Актом министра надлежног за послове финансија ближе се уређују услови и начин чувања електронских отпремница, потписаних одштампаних спољних приказа електронске отпремнице, електронских отпремница у папирном облику и електронских пријемница, начин обезбеђивања веродостојности и интегритета садржине одштампаног спољног приказа електронских отпремница и електронских пријемница, као и начин представљања електронских отпремница на основу захтева надлежног органа.

IV. НАДЗОР

Вршење и обавезе приликом вршења надзора

Члан 12.

Надзор над применом овог закона врши министарство надлежно за послове финансија.

Други државни органи, у складу са овлашћењима из посебних прописа, врше у оквиру поступка инспекцијског надзора и надзор над применом овог закона.

Пошиљалац електронске отпремнице, прималац електронске отпремнице, оператер превоза, превозник и централни информациони посредник дужни су да у циљу несметаног вршења инспекцијског надзора и прикупљања података од значаја за вршење инспекцијског надзора над одређеним субјектом надзора омогуће лицу које врши инспекцијски надзор увид у електронску отпремницу, одштампани спољни приказ електронске отпремнице, електронску отпремницу у папирном облику, електронску пријемницу, пратећу техничку опрему и уређаје који су у вези са обавезама прописаним законом.

V. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 13.

Новчаном казном у износу од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице – субјект приватног сектора, превозник, односно јавно предузеће ако:

- 1) повреди обавезу слања електронске отпремнице (члан 3. став 1);
- 2) повреди обавезу представљања електронске отпремнице у оквиру поступка инспекцијског надзора (члан 4. ст. 2. и 6);
- 3) не изврши евидентирање свих недостајућих података у систему по поновном успостављању везе са системом у прописаном року (члан 5. став 5);
- 4) не приложи преко система потписани одштампани спољни приказ електронске отпремнице уз електронску отпремницу у прописаном року (члан 7. став 3);
- 5) не изврши потврду физичког пријема у прописаном року (члан 7. став 4);

6) користи податке који су доступни у систему у сврхе које нису прописане законом (члан 10. став 1).

За прекршај из става 1. овога члана казниће се одговорно лице правног лица – субјекта приватног сектора, превозника, односно јавног предузећа, новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник – субјект приватног сектора и превозник новчаном казном у износу од 50.000 до 500.000 динара.

Члан 14.

Новчаном казном у износу од 300.000 динара казниће се за прекршај правно лице – пошиљалац електронске отпремнице, прималац електронске отпремнице и превозник ако лицу које врши инспекцијски надзор, у циљу несметаног вршења инспекцијског надзора и прикупљања података од значаја за вршење инспекцијског надзора над одређеним субјектом:

1) не омогући увид у електронску отпремницу, одштампани спољни приказ електронске отпремнице, електронску отпремницу у папирном облику, електронску пријемницу, пратећу техничку опрему и уређаје који су предмет надзора према одредбама члана 12. овог закона;

2) прикаже електронску отпремницу која није веродостојна, у смислу члана 11. овог закона.

За прекршај из става 1. овога члана казниће се одговорно лице правног лица – субјекта приватног сектора и превозника новчаном казном у износу од 50.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник – субјект приватног сектора и превозник новчаном казном у износу од 150.000 динара.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за доношење подзаконских аката

Члан 15.

Подзаконски акти за спровођење овог закона донеће се у року од 90 дана од ступања на снагу овог закона.

Почетак примене

Члан 16.

Систем може да користи субјект јавног сектора, субјект приватног сектора и превозник по успостављању техничко-технолошких услова.

Обавеза субјекта јавног сектора да прими електронску отпремницу, обавеза субјекта јавног сектора да пошаље електронску отпремницу субјекту јавног сектора, као и обавеза превозника да представи електронску отпремницу послату у овим кретањима добара у оквиру поступака инспекцијског надзора у складу са одредбама закона којима се уређује инспекцијски надзор, у складу са овим законом, примењују се од 1. јануара 2026. године.

Обавеза субјекта приватног сектора да у случају кретања добара који су акцизни производи пошаље електронску отпремницу, као и обавеза превозника да представи електронску отпремницу послату у овим кретањима добара у оквиру поступака инспекцијског надзора у складу са одредбама закона којима се уређује инспекцијски надзор, у складу са овим законом, примењују се од 1. јануара 2026. године.

Обавеза субјекта приватног сектора који по било ком основу прима акцизне производе да прими електронску отпремницу, у складу са овим законом, примењује се од 1. јануара 2026. године.

Обавеза субјекта приватног сектора да пошаље електронску отпремницу субјекту јавног сектора, као и обавеза превозника да представи електронску отпремницу послату у овим кретањима добара у оквиру поступака инспекцијског надзора у складу са одредбама закона којима се уређује инспекцијски надзор, у складу са овим законом, примењују се од 1. јануара 2026. године.

Обавеза субјекта јавног сектора да у случају кретања добара пошаље електронску отпремницу, као и обавеза превозника да представи електронску отпремницу послату у овим кретањима добара у оквиру поступака инспекцијског надзора у складу са одредбама закона којима се уређује инспекцијски надзор, у складу са овим законом, примењују се од 1. јануара 2026. године.

Обавеза субјекта приватног сектора да у случају кретања добара прими електронску отпремницу, у складу са овим законом, примењује се од 1. октобра 2027. године.

Одредбе овог закона које се односе на обавезу слања електронске отпремнице где су пошиљалац и прималац субјекти приватног сектора, као и обавеза превозника да представи електронску отпремницу послату у овим кретањима добара у оквиру поступака инспекцијског надзора у складу са одредбама закона којима се уређује инспекцијски надзор, у складу са овим законом, примењују се од 1. октобра 2027. године.

Ступање на снагу

Члан 17.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. став 1. тачка 6. Устава Републике Србије, према коме Република, поред осталог, уређује и обезбеђује јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката, систем обављања појединих привредних и других делатности и робне резерве.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Најважнији разлози за доношење овог закона налазе се у потреби да се унапреди и истовремено поједностави начин документовања кретања добара кроз Републику Србију, као и да се учини ефикаснијим надзор над кретањем добара, укључујући инспекцијски надзор, који државни органи врше у складу са својим делокругом уређеним посебним прописима. Такође, примена одредаба овог закона доведиће до униформности у поступању приликом израде и слања докумената која прате добра у кретању и преузимање добара, као и до унапређења правне сигурности приликом размене наведених докумената.

Потребу за увођењем електронских отпремница диктирају не само потребе привреде у циљу убрзања и олакшавања процеса и логистике, већ и потребе инспекцијског надзора, као и фискалне контроле.

Кључни циљеви који се постижу увођењем система за размену електронских отпремница у стандардизованом дигиталном формату имаће позитиван утицај како на јавну управу, тако и на привредне субјекте у различитим пословним сегментима. Пре свега, оптимизоваће се интерна комуникација и убрзаће се размена података, уз директне уштеде на трошковима папира и радних сати. Централизован систем пружа могућност потврђивања веродостојности послатих докумената, уз висок степен сигурности од нестанка или злоупотребе података и процесе који се могу одвијати у реалном времену, што доприноси ефикасности инспекцијских надзора, лакшем извештавању и креирању статистичких анализа.

Одредбама овог закона предвиђа се успостављање система за електронске отпремнице, преко кога се врши слање, пријем, евидентирање, обрада и чување електронских отпремница и електронских пријемница. Описана платформа омогућиће, без трошкова за кориснике, размену електронских отпремница у структурираном формату који омогућава потпуно аутоматизовану електронску обраду података. То значи да ће корисници система моћи да размењују електронске отпремнице и електронске пријемнице независно од тога да ли у свом пословању користе информационе системе који су компатибилни један са другим.

Осим описаног унапређења размене документације, спровођењем одредаба овог закона очекује се и поједностављење начина израде електронских отпремница и електронских пријемница. Наиме, Предлог закона предвиђа одређене уобичајене елементе које електронска отпремница садржи, уз остављену могућност да се отпремницу могу унети и други подаци од значаја за пошиљаоца, примаоца или друге заинтересоване стране. Размена документације преко система биће брза и ефикасна, с обзиром на то да ће послати документ преко система стићи примаоцу практично истог тренутка. На овај начин додатно се остварује уштеда у времену потребном за манипулисање

документацијом, будући да се постепено уклања потреба за издавањем, запримањем и чувањем отпремница у папирном облику. Поред тога, до временских уштеда доведиће и одредбе о чувању електронских отпремница и електронских пријемница, будући да таква претрага, по правилу, захтева мање времена од претраживања папирних архива.

У складу са одредбама овог закона, инспекцијски надзор над његовом применом вршиће министарство надлежно за послове финансија, као и други државни органи у складу са својим делокругом уређеним посебним прописима. Поступак увида у документацију током вршења инспекцијског надзора биће значајно поузданији, с обзиром на то да ће се електронска отпремница чувати у систему, са свим подацима који је описују – нпр. датум слања, подаци о превознику, датум почетка кретања добара и др. Предлог закона садржи и одредбу да су пошиљалац електронске отпремнице, прималац електронске отпремнице, превозник и централни информациони посредник дужни да у циљу несметаног вршења инспекцијског надзора и прикупљања података од значаја за вршење инспекцијског надзора над одређеним субјектом надзора омогуће лицу које врши инспекцијски надзор увид у електронску отпремницу, пратећу техничку опрему и уређаје који су у вези са обавезама прописаним законом.

Коришћење јединственог система за слање и пријем електронских отпремница поуздано ће за последицу имати и униформност у поступању корисника приликом отпремања робе. Одредбама овог закона предвиђене су одређене обавезе, како на страни издаваоца, тако и на страни примаоца електронске отпремнице, али и превозника.

Овим законом предвиђа се одређивање круга субјеката који ће приступати и користити систем електронских отпремница, као и различита одступања од обавезног режима издавања електронских отпремница. На првом месту, у погледу појединих кретања добара, обавеза издавања електронске отпремнице не постоји. Поред тога, предлагач закона определио се за пажљиво одмерено решење према којем се обавезе ограничавају искључиво на субјекте јавног сектора, као и на субјекте приватног сектора (обвезници пореза на додату вредност и лица која учествују у кретању акцизних производа), док се другим приватним субјектима пружа могућност да се добровољно одреде за коришћење система.

У складу са одредбама овог закона, након што истекне рок за поступање по електронској отпремници, електронска отпремница сматра се прихваћеном, ако је прималац субјект јавног сектора, чиме се утиче на повећање финансијске дисциплине јавног сектора. За субјекте приватног сектора важи друкчији режим, с обзиром на то да би аутоматско прихватање електронских отпремница у овом случају довело до правне несигурности, као и до утицаја на облигационе односе субјеката приватног сектора. Наиме, не може се претпоставити да је субјект приватног сектора прихватио отпремницу због истека рока у којем треба да прихвати или одбије електронску отпремницу, односно неопходно је да се субјект приватног сектора о прихватању изјасни активним предузимањем прописане радње.

Такође, обавеза издавања електронских отпремница између различитих субјеката уводи се фазно: обавезе субјеката јавног сектора да шаљу и примају електронске отпремнице, као и обавезе које се односе на кретање добара која се сматрају акцизним производима, почињу да се примењују 1. јануара 2026. године. Обавезе да субјекти приватног сектора међусобно шаљу и примају електронске отпремнице, под условом да није реч о акцизним производима, примењиваће се од 1. октобра 2027. године.

III. САДРЖИНА ЗАКОНА - ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Материја овог закона подељена је у шест поглавља.

Поглавље I. Уводне одредбе (чл. 1. и 2. Предлога закона)

Садржи одредбе којима се утврђује предмет уређивања овог закона, као и одредбе којима се дефинишу основни појмови.

Чланом 1. Предлога закона дефинисан је предмет уређивања закона и да се одредбе овог закона не односе се на физичка лица која нису обвезници пореза на приход од самосталне делатности.

Члан 2. Предлога закона дефинише значење појединих појмова који су употребљени у овом закону.

Поглавље II. Електронска отпремница (чл. 3, 4, 5. и 6. Предлога закона)

Садржи одредбе којима се уређују обавезе слања електронске отпремнице, одредбе којима се уређује која лица и на који начин имају обавезу или могућност коришћења система, као и одредбе којима се предвиђа поступање у случају привременог или трајног прекида везе са системом. Такође, уређена је уобичајена садржина електронске отпремнице, на који начин се омогућава спољни приказ електронске отпремнице у случају штампања за потребе превоза или чувања електронске отпремнице, као и да одредбе Закона не утичу на примену одредаба закона којим се уређују обрачунавање и плаћање пореза на додатну вредност и подзаконских аката усвојених на основу тог закона и одредаба закона којим се уређује рачуноводство у делу одредаба којим се уређује рачуноводствена исправа.

Чланом 3. Предлога закона предвиђена је обавеза слања електронске отпремнице и изузеци од те обавезе.

Члан 4. Предлога закона предвиђа ко је у обавези да користи систем за слање, пријем, прихватање, одбијање и чување електронских отпремница. Такође, дефинисана је и листа корисника система електронских отпремницама, као и да се актом министра надлежног за послове финансија ближе уређује начин пријаве на систем, приступање и коришћење система и коришћење података у смислу овог члана, садржина листе корисника система, услови за брисање са листе корисника, као и начин и поступак брисања са листе корисника система.

Чланом 5. Предлога закона дефинисана је електронска отпремница у папирном облику, када се она користи и под којим условима. Такође, предвиђено је да ће електронска отпремница у папирном облику бити заштићена сигурносним холограмским налепницама, као и да ће се актом министра надлежног за послове финансија ближе уредити услови, начин и поступак коришћења посебних функционалности система електронских отпремница из овог члана, минимални садржај електронске отпремнице у папирном облику и поступање са електронском отпремницом у папирном облику.

Чланом 6. Предлога закона предвиђени су уобичајени елементи које ће садржати електронска отпремница, као и да ће се актом министра надлежног за послове финансија ближе уредити форма и начин уноса података у систем, минимални садржај електронске отпремнице неопходан за њено процесуирање кроз систем, случајеви у којима поједини елементи електронске отпремнице могу бити изостављени, словне ознаке акцизних производа, случајеви у којима је предвиђена обавеза исказивања додатних елемената на основу других

прописа којима се уређује слање одређених врста отпремница, као и форма и начин доставе пратеће документације кроз систем.

Поглавље III. Поступање са електронским отпремницама (чл. 7, 8, 9, 10. и 11. Предлога закона)

Садржи одредбе којима ће се регулисати слање, пријем и представљање електронске отпремнице, начин и поступак прихватања и одбијања електронске отпремнице. Предвиђена су и поступања централног информационог посредника, заштита података и чување електронских отпремница.

Чланом 7. Предлога закона уређује се слање, пријем и представљање електронске отпремнице.

Члан 8. Предлога закона предвиђа начин и поступак прихватања и одбијања електронске отпремнице, као и као да ће се актом министра надлежног за послове финансија уредити начин и поступак прихватања и одбијања електронских отпремница, слање електронске пријемнице, усаглашавање преко система и начин поступања са одбијеним електронским отпремницама у систему.

Чланом 9. Предлога закона предвиђено је поступање централног информационог посредника, као и да ће се актом министра надлежног за послове финансија ближе уредити начин поступања Централног информационог посредника у обављању послова из 1. ставу овог члана.

Члан 10. Предлога закона предвиђа заштиту података и дужност централног информационог посредника.

Чланом 11. Предлога закона предвиђено је чување електронских отпремница, као и да ће се актом министра надлежног за послове финансија ближе уредити услови и начин чувања електронских отпремница, потписаних одштампаних спољних приказа електронске отпремнице, електронских отпремница у папирном облику и електронских пријемница, начин обезбеђивања веродостојности и интегритета садржине одштампаног спољног приказа електронских отпремница и електронских пријемница, као и начин представљања електронских отпремница на основу захтева надлежног органа.

Поглавље IV. Надзор (члан 12. Предлога закона)

Садржи одредбе о надзору над применом овог закона и дужности у погледу омогућавања несметаног вршења инспекцијског надзора.

Члан 12. Предлога закона предвиђа ко врши надзор над применом овог закона, као и обавезе приликом надзора.

Поглавље V. Казнене одредбе (чл. 13. и 14. Предлога закона)

Садржи одредбе којима се предвиђају новчане казне за учињене прекршаје.

Чланом 13. Предлога закона предвиђено је новчано кажњавање правног лица и одговорног лица у правном лицу за повреду обавезе слања електронске отпремнице, евидентирања и представљања, као и ако не приложи одштампани спољни приказ електронске отпремнице уз електронску отпремницу у одређеном року.

Чланом 14. Предлога закона предвиђено је новчано кажњавање правног лица и одговорног лица у правном лицу ако не омогући увид у електронску отпремницу, одштампани спољни приказ електронске отпремнице, електронску

отпремницу у папирном облику, електронску пријемницу, пратећу техничку опрему и уређаје који су у вези са обавезама предвиђеним чланом 12. овог закона, као и ако прикаже електронску отпремницу која није веродостојна.

Поглавље VI. Прелазне и завршне одредбе (чл. 15, 16. и 17. Предлога закона)

Садржи одредбе о року за доношење подзаконских аката за спровођење Закона, детаљно регулисан почетак примене обавеза у фазама, као и ступање на снагу овог закона.

Чланом 15. Предлога закона предвиђено је да подзаконски акти за спровођење овог закона буду донети у року од 90 дана од ступања на снагу овог закона.

Члан 16. Предлога закона предвиђа почетак примене овог закона, обавезе субјеката јавног и приватног сектора.

Члан 17. Предлога закона предвиђа да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ИЗНОСА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Чланом 41. став 3. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18) прописано је да се на органе државне управе сходно примењује члан 37. тог закона у погледу контроле спровођења анализе ефеката прописа пре њиховог усвајања од стране Владе, за све законе и друге прописе којима се битно мења начин остваривања права, обавеза и правних интереса физичких и правних лица.

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Предложено законско решење уређује слање и пријем електронске отпремнице и електронске пријемнице, као исправа које се достављају преко система електронских отпремница – централизованог информатичко-технолошког решења преко кога се врши слање, пријем, евидентирање, обрада и чување електронских отпремница и електронских пријемница. У Републици Србији у овом тренутку не постоји централизована евиденција отпремница и пријемница (осим евентуално на нивоу појединачних привредних субјеката), нити се тако нешто планира до увођења система чије се успостављање предлаже овим актом. С тим у вези, одабир показатеља који се односе на број послатих електронских отпремница и електронских пријемница, што је један од јасних индикатора степена коришћења система, добија на вредности, а систем, без прејудуцирања детаља техничких карактеристика, свакако ће имати могућност израде основних извештаја о броју послатих докумената.

Други показатељ чије праћење пружа увид у степен и динамику коришћења система електронских отпремница биће број корисника који шаљу и

примају електронске отпремнице у складу са овим законом. Подсећамо да је Предлогом закона предвиђен почетак примене обавеза у фазама, од којих прва почиње 1. јануара 2026. године, а друга 1. октобра 2027. године, што су два кључна датума када се очекују значајне промене у броју корисника система.

2) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Разлози за предлагање овог закона налазе се превасходно у потреби да се унапреди и поједностави начин документовања кретања добара кроз Републику Србију, као и да се учини ефикаснијим надзор над кретањем добара, дакле, овим актом предлажу се унапређења у процесима који су предмет његовог уређења.

3) Која промена се предлаже?

Предлаже се успостављање система за електронске отпремнице – централизоване платформе преко које се врши слање, пријем, евидентирање, обрада и чување електронских отпремница и електронских пријемница, без трошкова за кориснике. Такође, уређен је поступак увида у документацију током вршења надзора, што ће неизоставно довести до веће поузданост у утврђивању веродостојности електронске отпремнице, с обзиром на то да ће се електронска отпремница чувати у систему, са свим подацима који је описују.

4) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предлогом закона почетак примене обавеза уређен је фазно. За субјекте јавног сектора, субјекте који отпремају добра субјектима јавног сектора, учеснике у отпреми, кретању или пријему добара који су акцизни производи, као и за превознике, односно оператере превоза који су учесници у наведеним кретањима добара као почетак примене обавеза предлаже се 1. јануара 2026. године. Осим наведених, у првој фази предложена промена имаће непосредног утицаја и на државне органе који врше надзор, односно инспекцијски надзор над применом овог закона.

Као датум почетка примене обавеза које се односе на слање електронских отпремница између субјеката приватног сектора предложен је 1. октобар 2027. године, када ће предложена промена почети да утиче и на ове субјекте, као и на превознике, односно оператере превоза у кретањима добара између субјеката приватног сектора. Истовремено, државни органи који врше надзор, односно инспекцијски надзор над применом овог закона имаће могућност да на једноставнији и поузданији начин утврђују чињенице од значаја за поступак надзора приликом вршења контроле над кретањем добара свих субјеката на које се односи предмет Предлога закона.

Предлогом закона уређен је и посебан случај електронске отпремнице у папирном облику, када пошиљалац папирни облик електронске отпремнице обележава сигурносним холограмским налепницама, које израђује Народна банка Србије – Завод за израду новчаница и кованог новца Топчидер. У том смислу, одредбе о којима је овде реч непосредно ће утицати и на Народну банку Србије – Завод за израду новчаница и кованог новца Топчидер.

5) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Приликом израде прве радне верзије овог закона, анализирана су решења држава Европске уније у којима је постојала пракса у вези са електронским отпремницама (Словенија, Италија, Француска, Румунија, Мађарска), као и одређених држава које нису нужно упоредиве са Републиком Србијом по величини, односно које нису чланице Европске уније, али које у оквиру својих законодавстава имају имплементирана добра решења у вези са предметом Предлога закона (Турска и Индија). Закључено је да регионална и светска пракса у области дигитализације и праћења података о извршеним испорукама добара показују одређене заједничке карактеристике и тенденције: централизовано прикупљање података; фокус није на дигитализацији традиционалног документа, већ на екстензивнијем прикупљању и праћењу података кроз централизован систем; ограничење обима обавезног евидентирања, нпр. на превоз добара одређеним превозним средствима, на добра одређене врсте, тежине у превозу, вредности и/или само на обвезнике који већ имају неки вид обавезе електронског извештавања; обухват већине основа за кретање добара, укључујући локалне комерцијалне трансакције, увоз, извоз и интерна кретања добара; унос података може вршити више учесника у трансакцији, и то продавац, купац, превозник; обавеза прикупљања података наступа пре извршеног превоза, чиме се кретање добара конвалидира у одређеном временском периоду од уноса података.

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Предметна промена има за циљ да створи услове за оптимизацију и убрзање пословних процеса уз помоћ стандардизације начина документовања кретања добара кроз Републику Србију, као и да се надзор над кретањем добара, укључујући инспекцијски надзор, учини ефикаснијим.

2) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Увођење система електронских отпремница у складу је са „Програмом економских реформи за период 2024-2026. године“, који је Влада усвојила 28. децембра 2023. године.

3) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

С обзиром на предложено решење у коме су предвиђени различити датуми почетка примене, испуњење одређених циљева биће могуће прецизније у периоду након 1. октобра 2027. године. Што се тиче остварења циља који се односи на утицај на ефикасност надзора над кретањем добара, од помоћи би било праћење броја спроведених инспекцијских надзора планираних на основу података из система у години која следи почетку примене за све субјекте на које се Предлог закона односи.

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Имајући у виду циљ овог закона, предвиђена решења у средњем и дугом року могу имати позитивне ефекте на јавне приходе, док се не предвиђа утицај на јавне расходе.

2) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Не предвиђају се додатни трошкови, односно коришћења система који уређује Предлог закона неће имати утицај на увећање расхода на страни јавног сектора.

Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Предложено решење предвиђа успостављање централизоване платформе за слање и пријем електронских отпремница и пријемница, као и фазно ступање на снагу одредаба о обавезама субјекта да користе описану платформу. Систем ће бити доступан за коришћење свим субјектима без надокнаде. Такође, није предвиђена надокнада ни за кориснике система који се одлуче да повежу своја ЕРП решења са системом електронских отпремница (тзв. приступање путем апликативног интерфејса). Истовремено, постоји могућност да ће корисници који приступају путем апликативног интерфејса имати једнократни трошак прилагођавања ИКТ решења којим се служе, како би били у прилици да успешно шаљу и примају електронске отпремнице и пријемнице из свог система. За коришћење система биће потребан рачунар, таблет или мобилни телефон са интернет конекцијом, дакле не предвиђају се ванредни трошкови за набавку опреме. Такође, Предлог закона уређује да се електронске отпремнице и пријемнице без надокнаде чувају у систему у року који је Предлогом закона предвиђен као обавезан. Што се тиче обавезе чувања одштампаног спољног приказа електронске отпремнице, односно чувања електронске отпремнице у папирном облику, обавеза чувања не разликује се од тренутног начина чувања пословне документације.

Предлогом закона уређено и отпремање добара у случају привременог прекида везе са системом услед квара или недостатака на систему, или прекида интернет везе. У описаној ситуацији, пошиљалац електронске отпремнице дужан је да одштампа примерке електронске отпремнице у папирном облику и да их обележи сигурносним холограмским налепницама које ће штампати Народна банка Србије - Завод за израду новчаница и кованог новца Топчидер. Пошто је уређено да пошиљалац има обавезу да прибави сигурносне налепнице, извесно је да ће у описаној ситуацији (привремени прекид везе са системом услед квара или недостатака на систему, прекид интернет везе) постојати трошак за субјекте у износу цене сигурносних холограмских налепница.

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене? Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно

предузети одређене мере за побољшање тих капацитета? Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

Изабраном опцијом не уводе се организационе, управљачке и институционалне промене, постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције. Предлогом закона уређено је да системом управља и има одговорност за његово функционисање централни информациони посредник, као надлежна јединица у оквиру министарства надлежног за послове финансија. Институт Централног информационог посредника већ је успостављен на основу Закона о електронском фактурисању и потребно је да се делокруг послова прошири и на надлежности у складу са Предлогом закона. Радње у вези са управљањем системом непосредно обавља Сектор за дигитализацију у области финансија, у коме постоји 13 систематизованих радних места.

У складу са одредбама Предлога закона, ступање на снагу првих одредаба о обавезама коришћења система ступају на снагу 1. јануара 2026. године, а подзаконски акти за спровођење закона биће донети у року од 90 дана од ступања на снагу закона. До тог рока (прво тромесечје 2025. године), успостављање демонстративног окружења система биће технички реализовано, док ће продукционо окружење постати доступно корисницима најкасније у децембру 2025. године.

Технички је предвиђено довољно простора за чување отпремница и пријемница у роковима уређеним Предлогом закона, нарочито узимајући у обзир околности да су формати у којима ће се документа слати, примати и чувати оптимизовани тако да заузимају минимално потребан простор, док ће се као хардверска инфраструктура користити најсавременији дата центар у региону – Државни центар за управљање и чување података у Крагујевцу, тако да се тренутно ресурси за чување података могу оценити као више него довољни.

2) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Изабрана опција нема непосредан утицај на владавину права и безбедност.

3) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Приликом израде текста Предлога закона водило се рачуна да изабрана решења могу бити примењена, као и да буду у сагласности са важећим прописима; узети су у обзир сви позитивни прописи који се односе на исправе у превозу терета, међу којима је 13 закона, и то: Закон о етанолу („Службени гласник РС”, број 41/09), Закон о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС”, број 106/15 са каснијим изменама, односно допунама), Закон о јаким алкохолним пићима („Службени гласник РС”, број 92/15), Закон о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС”, број 95/18 са каснијим изменама, односно допунама), Закон о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС”, број 80/02 са каснијим изменама, односно допунама), Закон о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, број 84/04 са каснијим изменама, односно допунама), Закон о превозу терета у друмском саобраћају („Службени гласник РС”, број 68/2015 са каснијим

изменама, односно допунама), Закон о превозу у друмском саобраћају („Службени гласник РС”, број 46/95 са каснијим изменама, односно допунама), Закон о семену („Службени гласник РС”, број 45/05 са каснијим изменама, односно допунама), Закон о семену и садном материјалу („Службени гласник РС”, број 54/93 са каснијим изменама, односно допунама), Закон о средствима за исхрану биља и оплеменењивачима земљишта („Службени гласник РС”, број 41/09 са каснијим изменама, односно допунама), Закон о шумама („Службени гласник РС”, број 30/10 са каснијим изменама, односно допунама) и Закон о вину („Службени гласник РС”, број 41/09 са каснијим изменама, односно допунама), као и 40 подзаконских аката. Такође, увођење система електронских отпремница у складу је са „Програмом економских реформи за период 2024-2026. године”, који је Влада усвојила 28. децембра 2023. године, док одредбе овог Предлога закона немају утицаја на међународне споразуме.

4) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност? Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Поступак увида у документацију током вршења надзора биће значајно поузданији, с обзиром на то да ће се електронска отпремница чувати у систему, са свим подацима који је описују – нпр. датум слања, подаци о превознику, датум почетка кретања добара и др. Такође, Предлогом закона уређено да су пошиљалац електронске отпремнице, прималац електронске отпремнице, превозник и централни информациони посредник дужни да у циљу несметаног вршења инспекцијског надзора и прикупљања података од значаја за вршење инспекцијског надзора над одређеним субјектом надзора омогуће лицу које врши инспекцијски надзор увид у електронску отпремницу, пратећу техничку опрему и уређаје који су у вези са обавезама предвиђеним законом. С обзиром на наведено, спровођење овог прописа може имати позитивне ефекте и на планирање и на спровођење надзора, укључујући инспекцијски надзор.

5) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Додатне мере које је потребно спровести односе се на доношење подзаконског акта, на израду техничких упутстава и документације за коришћење система (како путем апликативног интерфејса, тако и путем корисничког интерфејса), као и на завршетак техничке реализације успостављања демонстративне верзије система. Све наведено је планирано и објективно је могуће спровести у првом тромесечју 2025. године. Такође, у последњем тромесечју 2025. године, потребно је успоставити продукциону верзију система.

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Не постоје ризици за спровођење изабране опције.

ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Овлашћени предлагач: Влада

Обрађивач: Министарство финансија

2. Назив прописа

Предлог закона о електронским отпремницама

Draft Law on Electronic Delivery Notes

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну садржину прописа,

НЕМА

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума,

НЕМА

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

НЕМА

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

НЕМА

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

НЕМА

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

НЕМА

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

НЕМА

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

HEMA

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,
HEMA

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

HEMA

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Предлогом закона о електронским отпремницама уводи се систем електронских отпремница који је повезан са системом електронских фактура, успостављен на основу Закона о електронском фактурисању („Службени гласник РС”, бр. 44/21, 129/21, 138/22 и 92/23), који је усклађен с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) и то са одредбама из Наслова IV - Слободан проток робе, Поглавље III – Опште одредбе, члан 37. Споразума и Наслова VIII – Политике сарадње, члан 100. Споразума.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Нема извора права Европске уније који се односе на материју прописа у односу на одредбе које предлажу.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

НЕ

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Пре отпочињања рада на изради прописа, у циљу сагледавања упоредно-правне легислативе и праксе у развијеним државама, Министарство финансија је на пројекту *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Public Finance Reform (PFR) – 2030 Agenda*, PN: 2017.2124.0 - 001.00, као корисник средстава радило са добављачем на пројекту - *Goodfaith Strategic Advisory d.o.o.*

Друштво *Goodfaith Strategic Advisory d.o.o.* је на овом пројекту у три фазе припремило укупно четири извештаја, и то:

1. *Report on current state of e-Systems in Serbia, benefits of introducing e-delivery notes, identification of potential integration fields with the current systems;*
2. *Report on examples of good practices in similar countries/EU members states;*
3. *Inception report followed by draft alignment paper;*
4. *Draft law or amendments of existing laws and recommendation to abolish/cancel certain provisions in existing laws or bylaws.*

У оквиру наведених извештаја, дат је преглед тренутног стања е-система у Србији, приказане су потенцијалне користи од увођења електронских отпремница, извршена је идентификација потенцијалних интеграционих поља са садашњим системима, дати су примери најбоље праксе у сличним државама и државама ЕУ, извршено је усаглашавање ставова између Министарства финансија и консултаната, и дат је први нацрт прописа који је служио као платформа за израду Предлога закона о електронским отпремницама.